

Hoofdstuk 3 Voor IB-ondernemers

1. Bent u nog in loondienst? Word IB-ondernemer!

Steeds meer mensen kiezen ervoor om ondernemer te worden. Nederland kent steeds meer zelfstandige ondernemers, meer dan 15% van alle mensen die in ons land betaald werk verrichten. Er zijn veel goede redenen om ondernemer te worden: meer vrijheid, betere kansen op ontplooiing en natuurlijk economische en financiële redenen.

De overheid stimuleert het zelfstandig ondernemerschap en biedt startende ondernemers volop fiscaal voordeel. Door al die gunstregelingen voor IB-ondernemers is de belastingdruk op winst uit onderneming veel lager dan op inkomsten uit arbeid. De startende IB-ondernemer moet dan wél voldoen aan het uren criterium: zie hierna onder **4. Zorg voor een urenadministratie!**

Voor dga's met een bv is dat verschil in belastingheffing een goede reden om na te gaan of zij niet naast de bv een eenmanszaak moeten opstarten, om zo een deel van hun salaris 'om te bouwen' naar (lager belaste) winst uit onderneming.

2. Inventariseer uw carry-back mogelijkheden

Welke mogelijkheden hebt u om de over voorgaande jaren betaalde winstbelasting van de fiscus terug te krijgen? Inventariseer uw carry-back mogelijkheden. U kunt dan, met uw adviseur, nagaan of u nog dit jaar maatregelen moet treffen om over 2016 een fiscaal verlies te creëren om dat te verrekenen met de winst over 2013. Dit jaar is de laatste kans om de eerder over 2013 betaalde winstbelasting terug te krijgen. Uw liquiditeitspositie vaart er wél bij.

3. 14% MKB-winstvrijstelling, ook voor deeltijdondernemers!

Per 1 januari 2013 is het uren criterium vervallen als voorwaarde voor de toepassing van de MKB-winstvrijstelling. Dat betekent dat ook deeltijdondernemers en ondernemers met daarnaast een baan in loondienst gebruik kunnen maken van de MKB-winstvrijstelling. Dat maakt het wel erg aantrekkelijk om, bijvoorbeeld nevenactiviteiten op grotere schaal, als een onderneming te gaan uitvoeren. Let op: als u als ondernemer verlies lijdt, is 14% van dat verlies fiscaal niet te verrekenen.

4. Zorg voor een urenadministratie!

Het uren criterium is de sleutel tot vele fiscale gunstregelingen voor IB-ondernemers. Denk aan de zelfstandigenaftrek, de startersaftrek, de oudedagsreserve, de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk en de meewerkaftrek.

U moet aannemelijk maken dat u in een kalenderjaar ten minste 1.225 uur aan de onderneming hebt besteed. Als u geen startende ondernemer (meer) bent, en u verricht naast het werk voor uw onderneming nog andere werkzaamheden (in of buiten dienstbetrekking), dan moet u tevens aannemelijk maken dat van de voor werkzaamheden beschikbare tijd meer dan de helft is besteed aan uw onderneming.

Het is noodzakelijk dat u bijhoudt hoeveel uren u voor de onderneming bezig bent en wat u in die tijd hebt gedaan. Een achteraf opgemaakte urenstaat en/of een te globale urenstaat kan ertoe leiden dat de zelfstandigenaftrek en enkele andere ondernemersfaciliteiten worden geweigerd.

Bij de bestede uren moet u niet alleen denken aan de directe uren. Ook de indirecte uren kunnen meetellen. Denk hierbij aan reizen (waaronder óók het woon-werkverkeer), overleg en onderhoudswerkzaamheden, telefoongesprekken met klanten, administratievoering, enzovoort. Veel zelfstandigen/ondernemers kunnen door de huidige economische crisis minder declarabele uren maken. Zij wijken noodgedwongen uit naar meer indirecte werkzaamheden, zoals acquisitie, een andere opzet voor de bedrijfsadministratie of het opmaken van een betere website. Dergelijke indirecte werkzaamheden worden verricht met het oog op de zakelijke belangen van de onderneming, de daaraan bestede uren tellen dan ook gewoon mee voor het uren criterium.

5. Starter: voorbereidingstijd telt mee voor urencriterium

Een starter voldoet aan het urencriterium als hij per jaar ten minste 1.225 uur in én voor zijn onderneming werkt. Wordt de onderneming in de loop van het jaar gestart, dan blijft de urengrens onverkort op 1.225 uur gehandhaafd: er vindt géén tijdsevenredige vermindering plaats. Voor de 1.225 uren tellen alle uren met directe én indirecte werkzaamheden mee. Ook de tijd die gespendeerd wordt aan het op peil houden of brengen van algemene vaardigheden als ondernemer. Plus de voorbereidingstijd om de onderneming van de grond te krijgen. Denk aan de uren die besteed worden voor het schrijven van een businessplan, het volgen van seminars, het overleggen met potentiële financiers, de contacten met de Kamer van Koophandel of het bouwen van een goede website. Zelfstandigen zonder personeel en alle andere starters mogen deze uren meetellen om aan het urencriterium te voldoen.

6. Reistijd in loondienst telt mee voor urencriterium

De ondernemer die ook in loondienst werkzaam is, moet een goede urenadministratie voeren om aan te kunnen tonen dat hij het urencriterium haalt. Als hij in aanmerking wil komen voor de ondernemersaftrek moet hij in een kalenderjaar ten minste 1.225 uur besteden aan het drijven van zijn onderneming, plus – als hij geen starter meer is – meer dan de helft van zijn voor werkzaamheden beschikbare tijd (het grotendeelscriterium). Rechtbank Den Haag heeft onlangs beslist dat de reistijd van het woon-werkverkeer voor de baan in loondienst niet meetelt bij de toetsing aan het grotendeelscriterium. Hof Den Haag heeft die uitspraak vernietigd: de reistijd is besteed voor de dienstbetrekking en telt wél mee voor die toetsing. Rechtbank Den Haag besliste dat de reistijd niet meetelde omdat deze uren geen deel uitmaken van de arbeidsovereenkomst: de reistijd is geen werktijd. Hof Den Haag vindt het niet van belang of de reistijd als werktijd kwalificeert. De reistijd heeft betrekking op het dienstverband: ‘het oogmerk waarmee dit verkeer plaatsvindt is het verrichten van de werkzaamheden in dienstbetrekking’. De uitspraak van het hof heeft tot gevolg dat een faciliteit voor ondernemers afhankelijk is van een factor in de sfeer van de dienstbetrekking. Het al dan niet verkrijgen van de ondernemersaftrek is afhankelijk van de afstand tussen de woon- en arbeidsplaats, vertragingen door files etc. en van afspraken die met de werkgever zijn gemaakt over de besteding van de reistijd.

7. Starter: benut de aanloopverliezen

Bent u net gestart met het opzetten van een onderneming? Gaan de kosten voorlopig nog vóór de baat uit? Houd er dan rekening mee dat starters de aanloopverliezen over de eerste vijf jaar pas mogen verrekenen in het eerste jaar dat zij door de Belastingdienst als ondernemer worden aangemerkt. De verliezen kunnen niet worden terug gewenteld naar inkomsten in voorgaande jaren.

8. Plan investeringen in de firma en buitenvennootschappelijk ondernemingsvermogen

De kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA) is een fiscale stimulans voor investerende ondernemers. De ondernemer die in een jaar voor meer dan € 2.300 in premieabele bedrijfsmiddelen investeert, krijgt een aftrek van 28% van het investeringsbedrag, tot een maximum van € 15.687. Bij investeringen boven de € 103.748 wordt de aftrek stapsgewijs minder, bij investeringen boven de € 311.242 wordt geen aftrek meer verleend. Ondernemers die hun onderneming in de vorm van een firma of maatschap drijven, moeten zich realiseren dat voor de KIA de totale investering door de firma of maatschap in het jaar beslissend is, en niet de investering per vennoot. Voor die samentelling is niet vereist dat de firma of maatschap het gehele jaar door dezelfde vennoten heeft gehad.

Indien een firmant (mee)investeert in de firma én in datzelfde jaar investeert in bijvoorbeeld zijn buitenvennootschappelijk bedrijfspand, wordt de KIA bepaald door het totale investeringsbedrag. Dat leidt al snel tot een lagere KIA, over het aandeel in de investeringen in de firma én over de investeringen in het buitenvennootschappelijk ondernemingsvermogen. U kunt een dergelijke samenloop van investeringen in de firma én in uw buitenvennootschappelijk bedrijfsvermogen in hetzelfde jaar dan ook beter vermijden. Het spreiden van die investeringen levert meer KIA op.

9. Extra voordeel voor arbeidsongeschikte ondernemer

Geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikten die een bedrijf willen beginnen, wordt een extra fiscale stimulans geboden. Zij krijgen een aftrekpost van € 12.000 in het eerste jaar, € 8.000 in het tweede jaar en € 4.000 in het derde jaar waarin zij startende ondernemer zijn. Deze extra aftrekpost kan niet hoger zijn dan het bedrag van de fiscale winst: door de aftrek kan dus geen verlies ontstaan. Voorwaarde voor de aftrek is dat zij op jaarbasis ten minste 800 uren werkzaam zijn voor hun onderneming: de grens van het uren criterium van 1.225 uren wordt voor deze groep startende ondernemers vermindert tot 800 uren. Door nog dit jaar de noodzakelijke maatregelen te nemen kunt u direct volgend jaar als ondernemer van start gaan.

10. Starters: maximaal willekeurig afschrijven

Startende ondernemers kunnen hun investeringen over 2016 tot een maximum van € 311.242 willekeurig – desgewenst in één keer tot op de restwaarde of bij een investering in een bedrijfspand tot op de bodemwaarde – afschrijven. U komt in aanmerking voor deze faciliteit als u over 2016 recht hebt op startersaftrek. Dat is het geval indien u dit jaar ten minste 1.225 uur voor de eigen onderneming hebt gewerkt, in één of meer van de vijf voorafgaande kalenderjaren niet voor eigen rekening een onderneming hebt gedreven én in die voorafgaande vijf jaren niet meer dan 2x de zelfstandigenaftrek hebt toegepast.

Is 2016 het laatste jaar waarin u als starter wordt aangemerkt? Zorg dan dat u dit jaar nog maximaal investeert om de faciliteit optimaal te benutten. Door als starter de vrije afschrijving optimaal te benutten, kan over 2016 nog maximaal worden afgeschreven. Door die extra afschrijving kan een (fiscaal) verlies uit onderneming ontstaan. Dat verlies kan worden verrekend met de positieve inkomsten (bijvoorbeeld vanwege uw inkomsten uit arbeid) in de drie voorgaande jaren. Dat levert direct een belastingteruggave op, waarmee de liquiditeitspositie van uw onderneming wordt verbeterd. Door de vrije afschrijving kan de belastingbesparing op afschrijvingen worden gemaximaliseerd.

11. Vermogensetikettering: privé- of bedrijfsvermogen?

De ondernemer die een pand koopt en dat voor zakelijke én privédoeleinden gaat gebruiken, moet de regels van de vermogensetikettering op dat pand toepassen. Centrale vraag daarbij is of hij het gehele pand tot zijn ondernemingsvermogen moet rekenen of alleen het gedeelte dat voor de bedrijfsuitoefening wordt gebruikt. Een belangrijk criterium daarbij is of het pand bouwtechnisch splitsbaar is in een bedrijfs- en een privégedeelte. Is dat het geval, dan moet het pand dienovereenkomstig geëtiketteerd worden: het bedrijfsgedeelte is verplicht ondernemingsvermogen, het woongedeelte verplicht privé. De ondernemer heeft dan géén keuzerecht.

De Hoge Raad heeft dit uitgangspunt genuanceerd. Als er sprake is van een juridisch ongesplitst pand, behoort het niet-bedrijfsmatig gebruikte gedeelte van dat pand tot het keuzevermogen: de ondernemer kan binnen de grenzen van de redelijkheid kiezen of hij dat gedeelte van het pand tot zijn privé- of tot zijn ondernemingsvermogen rekent. Maar dat niet-bedrijfsmatig gebruikte gedeelte mag weer niet tot het ondernemingsvermogen gerekend worden als **dat deel van het pand zelfstandig** rendabel is te maken, én vaststaat dat het door de ondernemer *uitsluitend ter voorziening in zijn woonbehoefte* zal worden gebruikt, én het niet op enigerlei wijze dienstbaar zal

zijn aan de onderneming. Een kwalificatie als ondernemingsvermogen is in strijd met de redelijkheid en billijkheid.

Hebt u het afgelopen jaar geïnvesteerd in een woon-werkpand? Beoordeel deze investering dan samen met uw adviseur om een correcte vermogensetikettering veilig te stellen.

12. Woning bij bedrijfshal: keuzevermogen

De ondernemer die een woonhuis koopt, moet die woning in beginsel tot zijn (verplichte) privévermogen rekenen. Wonen is nu eenmaal privé. Maar als de ondernemer een niet te verwaarlozen gedeelte van de woning voor zijn onderneming gebruikt, dan pakt de vermogensetikettering anders uit. Er is dan sprake van een pand in gemengd gebruik, en de ondernemer kan – soms moet – die woning geheel of gedeeltelijk tot het bedrijfsvermogen rekenen. De rechter trekt de ondergrens hierbij op een bedrijfsmatig gebruik van een gedeelte van de woning van ten minste 10%. Rechtbank Gelderland heeft die grens in een recente uitspraak verruimd: bij een zakelijk gebruik van minder dan 10% van de woning kan de gehele woning tot het keuzevermogen worden gerekend als de ondernemer de woning heeft gekocht om die ‘ten dienste van de onderneming te gaan gebruiken’.

Deze uitspraak van Rechtbank Gelderland biedt ondernemers met een persoonlijke onderneming nieuwe mogelijkheden om hun woonhuis tot het ondernemingsvermogen te rekenen.

13. Vermogensetikettering herzien?

In deze economisch moeilijke tijden daalt de waarde van vastgoed over de gehele linie, bedrijfspanden én woonhuizen dalen vele procenten in waarde. Als u als ondernemer uw woon-werkpand tot uw privévermogen hebt gerekend, is deze waardedaling fiscaal niet aftrekbaar: u moet die waardedaling in privé nemen. Staat het vastgoed (terecht) op de balans van een onderneming, dan kan de waardedaling van het vastgoed in mindering worden gebracht op het bedrijfsresultaat, uiterlijk op het tijdstip dat het verlies zich bij verkoop van het pand manifesteert.

Daalt uw woon-werkpand in waarde? Of vreest u dat die waardedaling zich binnenkort zal voordoen? Ga dan (met uw adviseur) na welke mogelijkheden er zijn om dat pand alsnog op de bedrijfsbalans op te voeren. Zo'n herziening van de vermogensetikettering is toegestaan bij een ingrijpende wijziging van omstandigheden. En die kan geënceneerd worden!

14. Voorkom foute vermogensetikettering

Hebt u als ondernemer jarenlang een vermogensbestanddeel ten onrechte tot uw ondernemingsvermogen gerekend? Bij het herstel van die foute vermogensetikettering – met de foutenleer – kan de inspecteur u een extra correctie opleggen als schadevergoeding wegens de door de fiscus geleden schade. De belastingrechter in Den Haag heeft dat expliciet bevestigd. Omgekeerd werkt dat ook zo uit: als de inspecteur de foutenleer toepast en de belastingplichtige lijdt daardoor een nadeel – bijvoorbeeld vanwege het progressieve belastingtarief – dan moet de inspecteur daarvoor een redelijke tegemoetkoming bieden. Bijv. door een lagere correctie, of door een gefaseerde belastingheffing.

Overleg met uw adviseur of u de fiscale regels voor de vermogensetikettering in uw onderneming goed (verdedigbaar) hebt toegepast.

15. Wonen en werken in één pand: meer kostenaf trek

De ondernemer die in zijn privéwoning woont én werkt, kan de kosten van de werkruimte in zijn woning slechts als bedrijfskosten opvoeren als er sprake is van een ‘kwalificerende werkruimte’. Als dat niet het geval is - bijvoorbeeld omdat de werkruimte geen afzonderlijke eigen ingang heeft, dan is slechts een beperkte kostenaf trek mogelijk: de wet staat een jaarlijkse, forfaitaire aftrek toe

van 4% van de verkoopwaarde van het gedeelte van de woning dat als werkruimte wordt gebruikt. De Hoge Raad heeft deze regeling genuanceerd: de ondernemer kan naast de 4%-aftrekpost ook kosten in aftrek brengen die in huurverhoudingen normaliter ten laste van de huurder komen. Zorg ervoor dat uw adviseur de aanvullende kostenaftrek tijdig bij de inspecteur aankaart.

16. Renteaftrek eigen woning: privé of in de zaak

De nieuwe regels voor de renteaftrek op de eigen woning – met een verplichte aflossing van de eigenwoninglening in 30 jaar, tenminste annuïtair – gelden alleen voor particulieren. Voor ondernemers die hun woning tot het ondernemingsvermogen rekenen, blijft alles bij het oude: zij kunnen de woning nog steeds financieren met een aflossingsvrije lening. Dit verschil in fiscale behandeling – én de waardedaling van veel panden – kan een goede reden zijn om de vermogensetikettering van uw woon-werkpand te herzien. Overleg het eens met uw adviseur.

17. Zzp'er: kostenaftrek voor werkruimte in huurwoning

De Hoge Raad heeft beslist dat een ondernemer die 10% of meer van zijn huurwoning voor zijn onderneming gebruikt, het huurrecht van die woning – binnen de grenzen van de redelijkheid – tot het ondernemingsvermogen kan rekenen. Bij die keuze kan de ondernemer de gehele huur van de woning als bedrijfskosten opvoeren, voor het privégebruik van de woning moet hij een forfaitaire onttrekking in aanmerking nemen. Per saldo resteert een kostenaftrek. Hof Arnhem heeft deze aftrekpost eerder toegestaan, Hof Den Haag wees die af. De Hoge Raad heeft nu beslist en de aftrek bevestigd.

Let op: De kostenaftrek voor het woongedeelte is beperkt: Rechtbank Noord-Nederland heeft recent beslist dat de kosten die bij huur van een woning normaliter door de huurder worden gedragen – de huurderslasten – niet aftrekbaar zijn.

18. Auto op de zaak of in privé?

Bent u van plan om binnenkort een nieuwe auto aan te schaffen? Ga dan goed na of u de auto op de zaak of in privé gaat kopen. Houdt u de auto in privé, dan mag u voor de zakelijke kilometers (waaronder ook het woon-werkverkeer) € 0,19 per kilometer in aftrek op uw winst brengen. Zet u de auto op de zaak, dan zijn alle kosten die op de auto betrekking hebben aftrekbaar als bedrijfskosten. Voor het privégebruik van de auto moet u dan een onttrekking in aanmerking nemen. Rijdt u meer dan 500 kilometer privé, dan is de onttrekking voor privégebruik in beginsel 25% van de cataloguswaarde van uw auto. Dat kan bij zuinige, milieuvriendelijke auto's lager zijn (Zie hoofdstuk 1: Voor alle ondernemers).

Als u (met een sluitende rittenadministratie) kunt aantonen dat u jaarlijks niet meer dan 500 privékilometers hebt gemaakt, hoeft u geen onttrekking in aanmerking te nemen.

Zijn de totale kosten van uw auto van de zaak minder dan het bedrag van de bijtelling, dan blijft de bijtelling beperkt tot het bedrag van de autokosten dat als bedrijfskosten in aftrek is gebracht. Per saldo komen er dan geen autokosten ten laste van de winst.

Let op: op een eenmaal gemaakte keuze – de auto op de zaak of in privé – kunt u niet zonder meer terugkomen. Dat is slechts mogelijk als sprake is van een bijzondere omstandigheid, zoals een ingrijpende wijziging in het gebruik van de auto of een wetswijziging. Het is dus van belang om ten tijde van de aanschaf van de auto een weloverwogen keuze te maken.

19. Regel uw dotatie aan de oudedagsreserve

Om de dotatie aan uw oudedagsreserve over dit jaar veilig te stellen is het verstandig om nog vóór het eind van het jaar na te gaan of uw ondernemingsvermogen eind 2016 ten minste gelijk zal zijn aan uw oudedagsreserve per ultimo 2015 plus de verwachte toevoeging over 2016. Als dit niet zo is

dan kunt u nog maatregelen treffen om uw ondernemingsvermogen te verhogen. Let daarbij bijvoorbeeld op de mogelijkheden van etikettering van keuzevermogen.

De oudedagsreserve is een bedrag dat u opzij mag zetten om te sparen voor uw oudedagsvoorziening. Over dat bedrag hoeft u voorlopig geen belasting te betalen: u krijgt uitstel van betaling. U bouwt uw oudedagsreserve op door jaarlijks een bedrag aan uw oudedagsreserve toe te voegen. Hiertoe bestaat geen verplichting. Voorwaarde is wel dat u voldoet aan het urencriterium. Er is een maximumbedrag dat u jaarlijks mag toevoegen. Voor 2016 is de toevoeging aan de oudedagsreserve 9,8% van de winst die u als ondernemer in Nederland hebt behaald. De maximale toevoeging is dit jaar € 8.774, tenzij de oudedagsreserve door de toevoeging boven het ondernemingsvermogen uitkomt. In dat geval mag u maximaal toevoegen tot uw oudedagsreserve even groot is als uw ondernemingsvermogen. Deze toevoeging aan de reserve vermindert de belastbare winst.

De stand van de opgebouwde oudedagsreserve moet u vermelden op de balans in de jaarstukken van uw onderneming. Bent u ondernemer van meerdere ondernemingen, dan kunt u de opgebouwde oudedagsreserve verdelen over de balansen van al uw ondernemingen.

20. Banksparen levert extra MKB-winstvrijstelling op

Heeft u als ondernemer een oudedagsreserve in uw eenmanszaak opgebouwd? Ga dan eens na of u die niet kunt omzetten in een lijfrentespaarrekening (banksparen). Uw liquiditeitspositie in de zaak gaat er weliswaar op achter uit, maar daar krijgt u de zekerheid van een beter verzekerde oudedagsvoorziening voor terug. En u kunt extra profiteren van de 14% MKB-winstvrijstelling. Door de vrijval van de oudedagsreserve gaat uw winst uit onderneming omhoog, en dus ook het bedrag waarover u de 14% aftrek kunt toepassen. De extra winst in de zaak – door de OR-vrijval – wordt gecompenseerd door een even grote aftrekpost in privé voor het bedrag dat u op de lijfrentespaarrekening stort. Per saldo gaat uw fiscale inkomen omlaag, met het bedrag van de extra MKB-winstvrijstelling.

En in de zaak ontstaat weer ruimte voor een nieuwe oudedagsreserve. Overleg het eens met uw adviseur.

21. Vraag een Verklaring geruisloze terugstorting

Hebt u teveel gestort op uw bankspaarrekening voor uw lijfrente omdat de jaarruimte over 2015 lager uitpakt dan u dacht? Let op: de bank kan het teveel gestorte bedrag niet zonder meer terugstorten. Want dat leidt tot deblokking, met alle averechtse fiscale gevolgen van dien. U moet dan negatieve uitgaven voor inkomensvoorziening in uw aangifte opvoeren, en u bent daarover inkomstenbelasting plus 20% revisierente verschuldigd. Als u afziet van terugstorting kunt u niet het volledige betaalde bedrag in aftrek brengen, terwijl later in de uitkeringsfase wel de volledige uitkeringen belast zijn.

De oplossing is een *Verklaring geruisloze terugstorting*. Die kunt u bij de Belastingdienst aanvragen. Het is een tijdelijke regeling, voor betalingen tot en met 31 december van dit jaar. Het verzoek moet betrekking hebben op de te hoge inleg in het jaar waarin u het verzoek indient en de vijf voorgaande jaren.

22. OR-reservering in jaar van staking

Gaat u dit jaar stoppen met uw eenmanszaak? Stopt u helemaal als ondernemer, of gaat u uw onderneming omzetten in een bv? Vergeet dan niet om in het laatste jaar van uw eenmanszaak maximaal te doteren aan de oudedagsreserve (OR). Die OR kunt u bij staking van de onderneming belastingvrij omzetten in een stamrecht, een recht op lijfrente-uitkeringen voor de oude dag. De wet staat die omzetting toe tot een maximumbedrag dat afhankelijk is van onder meer de leeftijd van de ondernemer. Op dat maximumbedrag moeten de eerder opgebouwde oudedagsvoorzieningen in

af trek worden gebracht. Die aftrek geldt niet voor de OR-toevoeging in het laatste jaar van uw IB-onderneming. Dat biedt u extra aftrek voor uw oudedagsvoorziening!

23. Beperk uw buitenlandse winst

Ondernemers die hun winst in Nederland én in het buitenland behalen hebben minder profijt van de MKB-winstvrijstelling. De Hoge Raad heeft beslist dat deze vrijstelling voor een evenredig deel aan de buitenlandse winst moet worden toegerekend, en dat leidt tot een lagere vermindering ter voorkoming van dubbele belasting. De ondernemer met buitenlandse winst heeft daardoor minder profijt van de MKB-winstvrijstelling dan de ondernemer die zijn winst alleen in Nederland behaalt. Ons hoogste rechtscollege vindt dat niet in strijd met de vrijheid van vestiging uit het Europese recht.

24. Een zakelijke beloning voor uw meewerkende partner

Indien uw partner meewerkt in de zaak, is het reëel om daarvoor een adequate beloning toe te kennen. U hebt de keuze uit drie mogelijkheden (als u geen man/vrouw-firma bent aangegaan), te weten: u kunt een dienstbetrekking met uw partner aangaan, een reële arbeidsbeloning overeenkomen of kiezen voor de meewerkaf trek.

Voor een *civielrechtelijke dienstbetrekking* met uw partner is vereist dat er sprake is van een gezagsverhouding uit hoofde van de dienstbetrekking. Bij zo'n dienstbetrekking kunt u gebruik maken van faciliteiten in de loonbelasting. In deze situatie is uw partner overigens wel verplicht verzekerd ingevolge de werknemersverzekeringen en derhalve premies werknemersverzekeringen verschuldigd.

Indien u uw partner een *reële arbeidsbeloning* toekent, kunt u deze vergoeding als arbeidskosten ten laste van de winst brengen. Vereist is dan wel dat die vergoeding € 5.000 of meer bedraagt.

Let op: U moet de arbeidsbeloning periodiek aan uw partner betalen. Betaling dient plaats te vinden op een bank- of girorekening die op naam van de partner staat; desgewenst kunt u de vergoeding periodiek overmaken op een en/of rekening.

De *meewerkaf trek* is een faciliteit waarbij u in verband met de arbeid van uw in de onderneming meewerkende partner een forfaitair vast te stellen percentage, oplopend van 1,25% tot maximaal 4%, ten laste van de winst kunt brengen. Indien de meewerkaf trek wordt toegepast wordt uw meewerkende partner niet zelfstandig in de belastingheffing betrokken. U kunt de meewerkaf trek toepassen indien u als ondernemer winst geniet, aan het uren criterium voldoet en uw partner in het kalenderjaar gedurende ten minste 525 uren arbeid in uw onderneming verricht zonder daarvoor enige vergoeding te ontvangen die u ten laste van uw winst kunt brengen.

De keuze voor een dienstbetrekking, een reële arbeidsbeloning of de meewerkaf trek wordt bepaald door de feitelijke situatie. Van belang is onder meer in welke tariefschijf u en uw partner vallen, het aantal uren dat uw partner meewerkt in de onderneming, de hoogte van de genoten beloning enzovoort. Bij kleinere arbeidsbeloningen zal toepassing van de meewerkaf trek doorgaans voordeliger zijn.

Laat uw adviseur nog voor het einde van het jaar nagaan welke mogelijkheid voor u en uw partner de beste is.

25. Meewerkbeloning: let op de werkzaamheden

Bent u gehuwd en werkt uw partner mee in uw onderneming? En maakt u daarvoor gebruik van de meewerkbeloning? Let er dan op dat de werkzaamheden van uw echtgenoot uitstijgen boven hetgeen echtgenoten voor elkaar moeten doen. Het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat 'echtgenoten elkander getrouwheid, hulp en bijstand verschuldigd zijn. Zij zijn verplicht elkander het nodige te verschaffen'. Als uw echtgenoot binnen uw onderneming ondersteunende werkzaamheden verricht die niet uitgaan boven de inspanningen die voortvloeien uit deze wettelijk verplichting, dan kan de

inspecteur de meewerkbeloning weigeren. Laat uw meewerkende echtgenoot meer doen dan wat ondersteunende hand- en spandiensten!

26. Benut de kleine-ondernemersregeling

Als ondernemer/natuurlijk persoon kunt u de kleine ondernemersregeling (KOR) in de btw toepassen. De wetgever wil kleine ondernemers zo buiten de omzetbelasting houden.

De KOR kent twee grenzen. Als eerste is dat een bedrag aan af te dragen omzetbelasting van € 1.345 per jaar. Dat is een saldobedrag, het verschil tussen de af te dragen btw en de als voorbelasting te verrekenen belasting. Moet u niet meer dan € 1.345 afdragen, dan hoeft u niets af te dragen. U kunt het btw-bedrag behouden. Boven de € 1.345 geldt een glijdende schaal tot € 1.883 aan per saldo af te dragen btw. Bij een af te dragen belasting tussen deze twee bedragen krijgt u een tegemoetkoming van 2,5 x (€ 1.883 minus de af te dragen btw). Boven de € 1.883 moet u alle btw afdragen.

Haalt u het maximumbedrag van € 1.883 niet, dan is het te overwegen om nog dit jaar investeringen of uitgaven te doen om de KOR voor 2016 optimaal te benutten.

Als u de KOR kunt benutten, moet u oppassen met de inkoop van goederen voor uw onderneming in het buitenland. De btw over deze buitenlandse inkoop moet u in de btw-aangifte verantwoorden als verwerving, en vervolgens kunt u datzelfde bedrag als voorbelasting aftrekken. Maar de btw over deze inkoop mag u niet meenemen voor de berekening van de KOR. Door die buitenlandse inkoop kunt u zo de KOR mislopen.

27. Van eenmanszaak naar man-vrouwfirma: 2 x KOR

Overweegt u uw eenmanszaak dit jaar om te zetten in een man-vrouwfirma? Doe dat dan niet per 1 januari 2017, maar nog dit jaar, bijvoorbeeld per 1 november. Voor de heffing van omzetbelasting ontstaan er dan in dit jaar twee ondernemers: uw eenmanszaak en na de omzetting, de man/vrouwfirma. Daardoor kunt u de kleine ondernemersregeling uit de omzetbelasting twee keer benutten. Dat kan u een aardig btw-voordeel opleveren!

28. Man-vrouwfirma: laat uw partner tekenen!

Drijft u samen met uw partner uw onderneming in een firma of maatschap? Wilt u beiden als ondernemer worden aangemerkt? Zorg er dan voor dat u beiden binnen de onderneming 'rechtstreeks wordt verbonden voor verbintenissen betreffende de onderneming'. U moet beiden rechtstreeks aansprakelijk zijn voor schulden van de onderneming. Om aan te tonen dat ook de ondersteunende partner binnen de onderneming rechtstreeks aansprakelijk is, moet u er voor zorgen dat die partner regelmatig een zakelijk contract met een leverancier of afnemer afsluit. Zorg ervoor dat uw partner die deal ondertekent. Daarmee stelt u het fiscaal ondernemerschap van uw partner veilig.

29. Let op de gebruikelijkheidstoets: pak een hoofdtaak!

De ondernemer die samen met zijn partner zijn onderneming drijft in de vorm van een firma of maatschap, moet bij de onderlinge taakverdeling rekening houden met de gebruikelijkheidstoets. Die toets richt zich op het aantal uren dat de partner binnen het samenwerkingsverband werkt. Daarbij tellen de gewerkte uren niet mee als de partner hoofdzakelijk (voor meer dan 70%) ondersteunende werkzaamheden verricht én derden – niet door een partnerschap verbonden personen – in eenzelfde situatie normaliter niet een firma of maatschap aangaan. De partner haalt dan de vereiste 1.225 uur per jaar niet, voldoet niet aan het uren criterium en dat kost hem of haar de zelfstandigenaftrek, de startersaftrek én de vorming van de fiscale oudedagsreserve.

Om de gebruikelijkheidstoets goed door te komen, moet de partner zich voor meer dan 30% van de werktijd bezighouden met hoofdtaken binnen de onderneming. Bij het onderscheid tussen ondersteunende werkzaamheden en hoofdtaken telt ervaring wel degelijk mee. Zorg ervoor dat u/uw partner kan aantonen dat hij/zij voor ten minste 31% van de werktijd een hoofdtak binnen de onderneming verricht. De belastingrechter heeft recent beslist dat het zelfstandig verrichten van declarabele werkzaamheden dé bepalende factor is bij die gebruikelijkheidstoets. Niet van belang is of de ondersteunende partner die werkzaamheden op eigen naam kan declareren.

30. Man-vrouwfirma: zorg voor een persoonsgebonden omzetverantwoording

Drijft u een onderneming samen met uw partner in een firma of maatschap? En verricht u beiden declarabele werkzaamheden? Zorg er dan voor dat in uw bedrijfsadministratie goed wordt vastgelegd wie van uw beiden welke omzet heeft behaald. Zo'n persoonsgebonden omzetverantwoording kan u goed van pas komen als u voor de inspecteur moet aantonen dat u én uw partner beiden recht hebben op de fiscale faciliteiten voor ondernemers, zoals de MKB-winstvrijstelling, de zelfstandigen- en startersaftrek, de fiscale oudedagsreserve enzovoort.

31. Maten: ongelijke kapitaalrekeningen nu regelen

Bent u vrije beroeper in een maatschap? Drijft u uw onderneming samen met anderen in een firma? En nemen de andere maten/vennoten veel meer voor privé op dan u? Let op dat er geen al te grote verschillen ontstaan tussen de kapitaalrekeningen van de maten/vennoten. En zorg ervoor dat u die verschillen zakelijk kunt motiveren. Leg in de maatschaps- of firma-akte vast hoe al te scheve kapitaalsverhoudingen rechtgetrokken moeten worden. Met bepalingen over de toelaatbare omvang van hoofdsom, rente, aflossing en zekerheden.

Met deze aanpak voorkomt u dat u de fiscale schade oploopt door het financieren van uw medemaat of –vennoot.

32. Wijziging van de winstverdeling: let op de ovb

Bent u van plan om de winstverdeling in de firma of maatschap binnenkort te wijzigen? En zit er vastgoed in die firma of maatschap? Let op: de aanpassing van de winstverdeling kan gevolgen hebben voor de overdrachtsbelasting (ovb). De ovb is niet alleen verschuldigd bij overdracht van de juridische eigendom van vastgoed, maar ook bij overdracht van de economische eigendom. En zo'n economische eigendomsoverdracht doet zich voor als door de aanpassing van de winstverdeling de gerechtigdheid van de firmanten of maten tot het vastgoed zich wijzigt.

Bij overdracht van de juridische eigendom is een notariële akte vereist. De notaris regelt dan de overdrachtsbelasting; hij is aansprakelijk voor een juiste afhandeling daarvan. Overdracht van economische eigendom kan bij onderhandse akte. Bij die overdracht heeft de wetgever de correcte afhandeling van de overdrachtsbelasting – én de aansprakelijkheid daarvoor! – gelegd bij de persoon die de economische eigendom overdraagt. Die moet de onderhandse akte registreren bij de Belastingdienst. Doet hij dat niet, dan moet de economische eigendomsoverdracht binnen 14 dagen bij de inspecteur worden gemeld. Bij verzuim kan de verschuldigde ovb bij de overdrager worden nageheven; de wet kent daarvoor een naheffingstermijn van 12 jaar.

Bij een wijziging van de winstverdeling kunnen de ovb-gevolgen worden vermeden als de aangepaste winstverdeling uitsluitend betrekking heeft op de jaarwinst, en niet op de gerechtigdheid tot (de meerwaarden van) het vastgoed.

33. Inbreng in personenvennootschap vereenvoudigd

De belastingrechter heeft onlangs beslist dat het – op grond van goed koopmansgebruik - niet langer noodzakelijk is om (herwaarderings)winst te nemen bij inbreng van activa in een

personenvennootschap tegen de waarde in het economische verkeer, indien en voor zover de ondernemer een belang bij het activum behoudt.

De Hoge Raad is met dit arrest teruggekomen op een oude uitspraak uit de jaren zestig van de vorige eeuw. Het is nu makkelijker geworden om een onderneming in een samenwerkingsverband in te brengen. Als herwaardering gewenst is (bijvoorbeeld in verband met verliesverdamping), kan echter nog steeds een beroep worden gedaan op het arrest uit de jaren zestig. Bekijk of het voor u voordelig is om een personenvennootschap aan te gaan.

34. Ontbind uw man-vrouwmaatschap

Bent u een vrije beroeper en drijft u uw praktijk in de vorm van een maatschap met uw partner? En verricht uw partner hoofdzakelijk – voor 70% of meer – ondersteunende werkzaamheden in de maatschap? Houd er dan rekening mee dat uw partner geen recht heeft op de ondernemersfaciliteiten, omdat niet voldaan wordt aan de gebruikelijkheidstoets. Verder zal in de inspecteur in dergelijke situaties de winstverdeling in de maatschap willen corrigeren en de ondersteunende partner slechts een bescheiden aandeel in de praktijkwinst toerekenen. De belastingrechter is het daar al snel mee eens, zo blijkt uit meerdere uitspraken.

In dergelijke situaties kan het wenselijk zijn om de man/vrouwmaatschap te ontbinden en de ondersteunende partner voortaan een reële arbeidsbeloning te gaan toekennen. De vrije beroeper zet de praktijk dan voort als eenmanszaak en kan de reële arbeidsbeloning voor de meewerkende partner als bedrijfskosten opvoeren; de meewerkende partner moet die beloning in box 1 aangeven. Deze optie is al snel voordeliger als de arbeidsbeloning voor de ondersteunende partner hoger uitkomt dan het winstaandeel in de man/vrouwmaatschap: de praktijkwinst wordt dan beter gespreid over de vrije beroeper en de meewerkende partner waardoor een groter progressievoordeel gerealiseerd kan worden. Het is een kwestie van rekenen.

35. Een voortzettingsbeding helpt u verder

Echtgenoten/partners die samen een onderneming drijven of een praktijk voeren in een firma of maatschap, doen er verstandig aan om een voortzettingsbeding in het firma- of maatschapscontract op te nemen. Met het hoge percentage aan echtscheidingen – 36,2% van alle huwelijken eindigt door echtscheiding – is het aan te raden om in zo'n beding vast te leggen wie van beide partners de onderneming bij echtscheiding mag voortzetten en welke berekeningsmethode moet worden toegepast om de waarde van de onderneming vast te stellen bij de ontbinding van de firma of maatschap. Regeren is vooruitzien, ook zakelijk.

36. Draag uw onderneming belastingvrij over

De wet inkomstenbelasting kent een doorschuiffaciliteit, waarmee u uw onderneming – of een gedeelte daarvan – zonder belastingheffing kunt overdragen. Benut u deze faciliteit, dan moet de bedrijfsopvolger 'in uw fiscale schoenen stappen': hij moet uw fiscale boekwaarden overnemen, uw goedkoopmansgebruik, uw resterende rechten op investeringsaftrek en verplichtingen tot desinvesteringbijtelling, enzovoort.

U kunt de doorschuiffaciliteit toepassen bij overdracht van uw onderneming aan uw partner, in de familie of aan een derde. Voorwaarde is wél dat u ten minste drie jaar (36 maanden) de onderneming in een samenwerkingsverband voor gezamenlijke rekening hebt gedreven voordat u de onderneming geruisloos kunt doorschuiven. De doorschuiffaciliteit is ook van toepassing bij overdracht van een (gedeelte van een) onderneming aan een werknemer die tenminste drie jaar bij die onderneming in loondienst is geweest. Daarbij worden geen eisen gesteld aan de kwaliteit van de werknemer, noch aan de omvang van de dienstbetrekking: overdracht aan een parttime medewerker is zonder meer mogelijk.

Wilt u uw onderneming binnenkort aan een familielid of aan een van uw werknemers overdragen, dan kan de doorschuiffaciliteit interessant voor u zijn. Laat uw belastingadviseur de mogelijkheden eens voor u op een rijtje zetten.

37. Zonder afrekening naar een nieuwe onderneming

Een ondernemer kan zonder fiscale afrekening vanuit de ene onderneming een andere onderneming starten. De ondernemer kan met deze doorschuifregeling de boekwinst op bedrijfsmiddelen bij staking van zijn onderneming belastingvrij reserveren en die vervolgens afboeken op de investeringen in bedrijfsmiddelen in zijn nieuwe onderneming. Die herinvestering moet dan wel (in beginsel) binnen één jaar na de staking van de onderneming plaatsvinden. Als dat niet binnen één jaar lukt, kunt u bij de inspecteur om termijnverlenging vragen.

Deze verruiming van de doorschuiffaciliteit is van groot belang voor de MKB-praktijk!

38. Verkoop IB-onderneming, uitstel van betaling

Gaat u binnenkort uw eenmanszaak verkopen? En kan de koper de koopsom niet – volledig – gefinancierd krijgen? Als u uw onderneming overdraagt en de koper blijft de koopsom geheel of gedeeltelijk schuldig, kunt u renteloos uitstel van betaling krijgen – maximaal 10 jaar – voor de inkomstenbelasting die u over de stakingswinst verschuldigd bent.

Dit uitstel van betaling is uitsluitend mogelijk bij verkoop van de onderneming aan een natuurlijk persoon, tegen schuldigerkenning. Het uitstel wordt verleend in verhouding tot schuldig gebleven deel koopsom: als de koper de helft van de koopsom schuldig blijft, krijgt u uitstel voor de helft van de verschuldigde belasting. Ook de duur van het uitstel wordt gekoppeld aan de koopovereenkomst. Als de koper zijn schuld aan u in acht jaar moet aflossen, krijgt u acht jaar uitstel van betaling. De maximale termijn van uitstel is 10 jaar; u moet de verschuldigde belasting jaarlijks voor een evenredig deel betalen. Het uitstel van betaling is renteloos; u moet wel zekerheid stellen bij de ontvanger en dat kunt u doen door uw vordering op de koper aan de ontvanger te cederen.

39. Pas op met twee ondernemingen in één eenmanszaak

Bestaat uw eenmanszaak uit twee – min of meer zelfstandige – onderdelen. Verricht u bijvoorbeeld twee complementaire activiteiten in de zaak?

Voorkom dat de Belastingdienst die twee ondernemingen ook voor de belastingheffing als twee afzonderlijke ondernemingen kan aanmerken. Want dan bent u verplicht om af te rekenen over stille reserves enzovoort, zodra u een bedrijfsmiddel van de ene naar de andere onderneming overbrengt. Toepassing van de herinvesteringsreserve is lastig omdat er door de overbrenging van het perceel geen sprake is van een ‘opbrengst bij vervreemding’ in de zin van de wet. En er kan ook geen doorschuifregeling worden benut. De wet kent wel zo’n regeling voor de ondernemer om van de ene naar de ander eenmanszaak te gaan, zonder fiscale afrekening, maar daarvoor is vereist dat de eerste onderneming volledig wordt gestaakt.

40. Uitkoop medefirmant, uitkoopsom ineens aftrekbaar

Bent u in conflict met uw zakelijke partner in de firma? Wilt u uw medevennoot het liefste uitkopen? Goede kans dat u die uitkoopsom ineens ten laste van uw winst kunt afboeken. Beslissend is waarom u die medevennoot uitkoopt.

Doet u dat om uw eigen winstaandeel te vergroten, dan moet u de uitkoopsom fiscaal als betaalde goodwill aanmerken. U kunt de uitkoopsom dan in tien jaar tijd afschrijven ten laste van uw winst. Maar koopt u uw medevennoot uit om ‘van hem af te zijn’, omdat hij er niets van maakt, en schuld op schuld in de zaak stapelt, dan kunt u een aftrek ineens goed verdedigen. Door uw medevennoot uit te kopen voorkomt u dat hij nog meer schulden in de zaak kan maken waar u – als medevennoot

– hoofdelijk voor aansprakelijk bent. En u voorkomt dat de zaak failliet zal gaan. De uitkoop heeft dan plaatsgevonden omdat het handhaven van de medevenoot in een leidende rol binnen de onderneming, met het oog op het bedrijfsbelang, niet langer verantwoord was. De belastingrechter heeft met deze motivering een aftrek ineens onlangs aanvaard.

41. Nieuwe vennoot aansprakelijk voor oude schulden

De vennoten in een vennootschap onder firma – een VOF – zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de verbintenissen van die vennootschap. Schuldeisers moeten zich eerst verhalen op het afgescheiden vermogen van de firma. Is dat onvoldoende, dan kunnen zij aanspraak maken op het privévermogen van ieder van de vennoten. De Hoge Raad heeft recent beslist dat die hoofdelijke aansprakelijkheid direct ingaat bij toetreding van een vennoot, voor alle verplichtingen van de VOF, ook voor de verplichtingen die de VOF is aangegaan vóór zijn toetreding. Deze acute hoofdelijke aansprakelijkheid geldt ook voor beherende vennoten in een commanditaire vennootschap (CV), maar niet voor de maten in een maatschap.

42. Uitgetreden vennoot VOF, aansprakelijkheid loopt door

De Hoge Raad heeft onlangs beslist dat iemand die toetreedt tot een vennootschap onder firma hoofdelijk aansprakelijk wordt voor alle verplichtingen van die firma, ook voor de verplichtingen die zijn ontstaan vóór zijn toetreding. Hof Arnhem-Leeuwarden heeft recent een vergelijkbare uitspraak gedaan: een vennoot die uittreedt uit een vennootschap onder firma blijft hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden die voortvloeien uit een duurovereenkomst die de firma is aangegaan vóór zijn uittreding. In de berechte casus was de duurovereenkomst een overeenkomst van huur-verhuur. Volgens het hof kwam door het uittreden van de vennoot geen einde aan diens hoofdelijke verbondenheid voor schulden van de firma die voortvloeiden uit een vóór zijn uittreding aangegane duurovereenkomst.

43. Man-vrouwfirma: hoofdelijk aansprakelijk na echtscheiding

Vennoten in een vennootschap onder firma zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de firmaschulden. Schuldeisers moeten zich eerst verhalen op het afgescheiden vermogen van de firma. Is dat onvoldoende, dan kunnen zij aanspraak maken op het privévermogen van ieder van de vennoten. Na het verbreken van de firma loopt die hoofdelijke aansprakelijkheid door. Bij man-vrouwfirma's is dat niet anders. Veel man-vrouwfirma's gaan door echtscheiding ten gronde, maar een scheiding ontslaat de ex-vennoot niet van zijn aansprakelijkheid. Ook niet als zijn ex-echtgenoot de zaak voortzet en in het echtscheidingsconvenant is afgesproken dat die de oude firmaschulden overneemt.

Een echtscheidingsconvenant kan de wettelijke regeling inzake hoofdelijke aansprakelijkheid niet opzij zetten. Dat spreekt voor zich. Het convenant biedt een regeling voor de ex-echtgenoten, niet voor de ontvanger van de Belastingdienst! Als belanghebbende de volledige belastingsschuld moet voldoen, heeft hij – met het convenant in de hand – een vordering op zijn ex-echtgenoot.

44. Faillissement VOF, geen faillissement vennoten!

Heeft u als ondernemer een forse vordering op een vennootschap onder firma? Bent u al tijden bezig om uw geld te krijgen, zonder succes? Als u het faillissement van de firma aanvraagt kunt u er niet meer van uitgaan dat het faillissement van de firma automatisch ook het faillissement van de vennoten in de firma betekent. De Hoge Raad is in een recent arrest teruggekomen op dit automatisme: u moet als schuldeiser niet alleen het faillissement van de VOF aanvragen, maar ook dat van ieder van de vennoten!

De VOF is een samenwerkingsverband waarbij de vennoten ieder hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de verplichtingen van de firma. Die verplichtingen rusten op ieder van hen persoonlijk. Uit de Faillissementswet kan echter niet worden afgeleid dat een faillissement van de VOF steeds en zonder meer ook het faillissement van de vennoten meebrengt. Een vennoot kan immers voldoende privévermogen hebben om zowel zijn privéschuldeisers als de schuldeisers van de VOF te betalen. Of hij heeft in privé een tegenvordering op de zakelijke schuldeiser die hij kan verrekenen. Houdt u er rekening mee dat ieder van de vennoten een persoonlijk verweer kan voeren tegen uw vordering.

45. Voorkom restfinanciering na staking onderneming

De ondernemer die zijn bedrijf wegens aanhoudende verliezen moet staken, houdt daar vaak een flink bedrag aan schuld aan over. De opbrengst van de bedrijfsbezittingen valt tegen en de zakelijke schuldeisers willen wel volledig betaald worden. Als de ondernemer de resterende bedrijfsschulden aflost met een daarvoor in privé opgenomen lening, is de rente op die lening niet aftrekbaar als nagekomen bedrijfslast. Deze uitspraak van de Hoge Raad moet ondernemers in een dergelijke situatie inspireren om te voorkomen dat zij zo'n restfinanciering na staking van de onderneming overhouden. Overleg met uw adviseur hoe dat in uw situatie te regelen is.

46. Is een bv niet voordeliger?

Ondernemers met een eenmanszaak, of een aandeel in een firma moeten zich elk jaar opnieuw afvragen of het niet voordelig is om hun onderneming om te zetten in een bv. Het verschil in belastingdruk tussen een bv en een persoonlijke onderneming, zoals een eenmanszaak of een aandeel in een firma, wordt steeds groter. De druk van de vennootschapsbelasting op de eerste € 200.000 winst in de bv komt uit op 20%. Bij een onderneming die onder de heffing van inkomstenbelasting valt, worden bij een dergelijk winstniveau alle tariefschijven geraakt, te beginnen met een heffing in de eerste schijf van 36,5%, en oplopend tot 52%. Dat verschil met de vennootschapsbelasting kan niet worden goedge maakt met de MKB-winstvrijstelling en/of de zelfstandigenaftrek. Het devies is dan ook duidelijk: ondernemers die winst van enige omvang maken, moeten nagaan of zij niet beter hun onderneming in een bv kunnen omzetten. Zeker als er naar verwachting ook de komende jaren een goede winst zal worden behaald. Dat levert op liquiditeitsbasis een substantieel voordeel op. Bij de bv-belastingdruk moet nog wel rekening worden gehouden met een aanmerkelijk-belangheffing van 25% over de winstreserves in de bv, maar die heffing kan zonder al te veel problemen langdurig worden uitgesteld.

Nú is het een geschikt moment om de cijfers voor deze afweging op een rij te zetten. Want als u nog dit jaar – bijvoorbeeld per 1 december – als bv verder wilt, moet u direct actie ondernemen.

Bij omzetting van de eenmanszaak en dergelijke in een bv moet met de fiscus afgerekend worden over de stille reserves en goodwill (de stakingswinst). Daarbij kan gebruik worden gemaakt van diverse fiscale faciliteiten. Naast de omzetting mét fiscale afrekening kan de eenmanszaak ook fiscaal geruisloos in een bv worden omgezet. De wet stelt daartoe diverse voorwaarden. Overleg met uw adviseur welke methode in uw situatie de beste is.

47. Geruisloos of toch maar ruisend de bv in?

Een omzetting van uw eenmanszaak in de bv mét geruis kan soms veel voordeliger uitpakken dan een geruisloze omzetting in de bv. Bij de omzetting 'met geruis' moet u afrekenen met de fiscus over de stakingswinst, maar die afrekening kunt u vrijwel altijd volledig vermijden door de stakingsfaciliteiten toe te passen. En u kunt bij deze optie gebruik maken van de MKB-winstvrijstelling en 14% van de stakingswinst belastingvrij incasseren!

Laat uw adviseur uitzoeken welke vorm van omzetting in de bv voor u (fiscaal) het beste uitpakt.

48. Onverwacht groot voordeel? Ga geruisloos de bv in!

Hebt u, ondernemer met een eenmanszaak, in dit jaar een onverwacht groot voordeel geïncasseerd? Een lot uit de loterij? Bijvoorbeeld omdat de verhuurder de huur van uw bedrijfspand voortijdig wil beëindigen en u een substantiële 'oprotpremie' biedt. Of omdat u een onverwachte hoge vergoeding heeft verkregen bij verkoop van een zelfontwikkelde software applicatie?

Die onverwachte bate gaat u ruim 44% aan inkomstenbelasting kosten, het maximumtarief van 52%, verminderd met de 14% MKB-winstvrijstelling. U kunt die directe hoge heffing matigen door uw eenmanszaak met terugwerkende kracht om te zetten in een bv. In de bv betaalt u veel minder belasting over die eenmalige hoge bate, 20% of 25% vennootschapsbelasting, en misschien in de verre toekomst nog de ab-heffing. Met een geruisloze inbreng in de bv kunt u teruggaan tot 1 januari 2016. Geruisloos wil zeggen dat u bij de omzetting van de eenmanszaak in de bv niet hoeft af te rekenen met de fiscus over de stille reserves en andere meerwaarden in uw onderneming: de eenmanszaak schuift geruisloos door in een bv. Voor zo'n geruisloze inbreng per 1 januari 2016 had u vóór 1 oktober 2016 een voorovereenkomst of intentieverklaring (tot inbreng in de bv) bij de Belastingdienst moeten laten registreren. U moet om terugwerkende kracht tot 1 januari verzoeken. Financiën weigerde tot voor kort die terugwerkende kracht als daardoor een incidenteel fiscaal voordeel wordt behaald. Maar zo heeft onze Hoge Raad beslist, het tariefvoordeel van de bv is geen incidenteel, maar een permanent voordeel. Dat kan de terugwerkende kracht niet blokkeren.

49. Hebt u al een bos? Benut de bosbouwvrijstelling!

Een bos is fiscaal aantrekkelijk, vanwege de bosbouwvrijstelling. Die vrijstelling stelt de voordelen uit een bosbedrijf buiten de belastingheffing. Uit diverse recente uitspraken blijkt dat de belastingrechter het begrip 'bos' ruim uitlegt. Bomen als wegbeplanting, bomen rond een boerderij of bomen als afrastering van een bedrijfsterrein zijn fiscaal een bos als de instandhouding van de 'bomenopstand' maar voorop staat. De omvang van het bos is niet van belang; een fiscaal bos kan uit één of slechts enkele bomen bestaan. Dat maakt de bosbouwvrijstelling ook interessant voor ondernemers die geen bosbouwer zijn, maar die enkele bomen op hun bedrijfsterrein als bos in stand houden. Dat heeft het prettige gevolg dat de winst bij verkoop van de strook grond waar het 'bos' op staat, vanwege de bosbouwvrijstelling belastingvrij geïncasseerd kan worden. Niet van belang is of het bos dienstbaar is aan het bedrijfsproces van de onderneming,

50. Doe uw zakelijke giften privé

Als ondernemer kunt u een goed doel zakelijk of privé ondersteunen: u kunt een gift doen vanuit de zaak of vanuit privé. Door de recente versoepeling van de giftenaftrek voor periodieke giften is het verstandig om na te gaan of u uw zakelijke giften niet beter vanuit privé kunt gaan doen.

Periodieke giften moesten tot 2014 bij notariële akte plaatsvinden. En dat werkte kostenverhogend. De wetgever heeft die eis per 1 januari 2014 afgeschaft om het doen van kleinere periodieke giften te stimuleren. Voor periodieke giften kan nu gebruik worden gemaakt van een onderhandse akte. Een model daarvoor staat op de site van de Belastingdienst: zie

http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/programmas_en_formulieren/overeenkomst_periodieke_giften

Periodieke giften zijn volledig aftrekbaar, zonder enige drempel. Bij giften in de eenmanszaak is dat niet het geval: daar geldt weliswaar geen drempel voor de aftrek, maar door de winstaftrek verspeelt u als ondernemer wel andere fiscale voordelen. Bijvoorbeeld de 14% MKB-winstvrijstelling. Bij een gift van € 1.000 leidt dat effectief maar € 860 aan aftrek op.

51. Btw op privégebruik auto: een kostenpost

Ondernemers met een auto van de zaak moeten in het laatste kwartaal btw afdragen over privégebruik auto. Die afdracht is meestal 2,7% van de cataloguswaarde van de auto van de zaak. Die btw-afdracht is een correctie op de eerder als voorbelasting afgetrokken omzetbelasting op de kosten van de auto van de zaak. De omzetbelasting op de aan het privégebruik van de auto toe te rekenen kosten kan niet als voorbelasting worden verrekend. Maar die – alsnog – af te dragen btw vormt wél een kostenpost in de zaak. De wet bepaalt immers dat de correctie op de autokosten wegens het privégebruik niet meer hoeft te zijn dan 25, 20, 14, 7 of 0% van de cataloguswaarde van de auto. Vergeet u de btw niet als kosten op te voeren?

52. Niet gerealiseerde zelfstandigenaftrek: incasseren!

Heeft u, IB-ondernemer, over 2015 of 2016 verlies geleden? En kunt u daardoor de zelfstandigenaftrek (van € 7.280 plus € 2.123 startersaftrek) niet volledig benutten?

De zelfstandigenaftrek kan geen fiscaal verlies doen ontstaan: de aftrek stopt bij een winst uit onderneming van nihil. Het bedrag aan gemiste zelfstandigenaftrek kunt u verrekenen met uw winst uit onderneming in de komende negen jaren. Voorwaarde is dan wel dat in het verrekenjaar ook weer wordt voldaan aan het urencriterium. Vergeet u niet om de inspecteur te vragen om het bedrag van de niet-gerealiseerde zelfstandigenaftrek bij beschikking vast te stellen?

Let op: bij staking van de onderneming door overlijden wordt in dat jaar veelal niet voldaan aan het urencriterium. Zeker niet als de ondernemer in de eerste helft van het kalenderjaar overlijdt. Inhaal van de gemiste zelfstandigenaftrek kan dan niet plaatsvinden. Financiën vindt dat niet wenselijk en heeft daar een oplossing voor getroffen: de niet-gerealiseerde zelfstandigenaftrek kan in mindering worden gebracht op de stakingswinst. Aftrek op de laatste jaarwinst van de onderneming is niet toegestaan, de aftrek kan uitsluitend worden toegepast op de stakingswinst. Is de stakingswinst ontoereikend, dan vervalt het (resterende) bedrag van de niet-gerealiseerde zelfstandigenaftrek. Als de stakingswinst gedeeltelijk wordt omgezet in een lijfrente moet het bedrag van de niet-gerealiseerde zelfstandigenaftrek worden afgezet tegen de stakingswinst minus de lijfrentevoorziening.